

DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE

A magyarországi nagy- és kistőzsdetulajdonosok szakközlönye és értesítője.

A DOHÁNYGYÁRTÁS, ELADÁS, VALAMINT A HOZZÁTARTOZÓ CIKKEK SZAKKÖZLÖNYE.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Előfizetési ár fél évre 5 kor.

Kiadótulajdonos és felelős szerkesztő:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Eötvös-utca 5.
hová az előfizetési összegek, valamint a kéziratok
küldendők.

TARTALOM: Az 1907. év eredménye. — Jön a Messiás. — Vegyes hírek.

Az 1907. év eredménye.

Tekintélyes összeg a szaporulat, amellyel a pénzügyminiszterium kimutatásában közölt eredmény az 1906. évit túlhaladja. Körülbelül 3 millió koronára rug a többlet, tehát az egész forgalomnak 2%-át teszi.

Ez az eredmény elsősorban a majdnem valamennyi dohánytermék minőségének tudható be. Mi máskülönben nem szoktunk ilyesmit állítani, mert abból a szempontból indulunk ki, hogy a dohányos jó pénzért jó árura tarthat igényt. De az igazságot tartjuk szemünk előtt, amidőn kijelentjük, hogy a legkelendőbb dohány-, szivar- és cigaretta fajok árának megfelel jó minőségük is. S ha némely gyártmány nem is szolgál rá erre a dicséretre nagyjában még sem lehet a dohány gyártmányokra panasz.

A gyártmányok forgalma tekintetében azonban kívánságaink nem olyan szerények, hogy már a dohány monopólium diadalának tekintenők, ha, mint a jelen esetben is, jelentékeny többlet állt elő. Mert a népszerűsítésnek és nemzetgazdasági momentumoknak is jelentékeny szerepük van abban, ha fogyasztási többlet éretik el. De egészen más okok azok, amelyek a fogyasztás folytonos óriási növekedését gátolják és épen erről szeretnénk véleményt mondani.

Amidőn a gyártást a megillető dicséretre méltattuk, egyuttal a dohány monopólium adminisztrációját a legélesebb kritika alá kell vonnunk, amely általában képzelhető. Ilyen gazdálkodás mellett, aminőt a dohányegyedáruság üzletveze-

tősége folytat, egy magánvállalkozás már réges-régen tönkrement volna, ami természetesen egy állami monopóliumra nézve lehetetlen.

Az adminisztráció egyik ágában sem találunk tökéletességet. Mindentitt kilátszik a bürokrata copf, amely kényelmesen végzi csigalépteit. Mindentitt a mindent megsemmisítő szatócs politika, amely fillérekkel takarékoskodik, ha emellett a forint el is vész. Semmi sem mutat arra, hogy itt kereskedelmi intézménnyel állunk szemben.

Már az erre a célra szükséges magasabb-rangu és alárendelt hivatalnokok kinevezéséből is kitűnik, hogy aligha vannak tudatában annak, hogy itt egy ipari és kereskedelmi árucikkről van szó, amelyet el kell adni. Egy ipari részvénytársaság könyvelőit, üzletvezetőit, cégvezetőit és igazgatóit bizonyára azok sorából választaná, akik mint gyakornokok már ott vagy hasonló állásban működtek. De itt mit látunk? Ha valaki olyan szerencsés, hogy egy minisztert nevezhet atyafiának, akkor a dohányegyedáruság terén oly gyorsan emelkedhetik a magasba, mint egy lég-hajó, míg mások, akik a szakmát kitanulták és még mindig tanulják, megöszülnek, amíg zöld ágra vergődnek. Megengedjük, hogy a többi miniszteriumokban is ugyanez az eljárás divatozik, de sehol sem éreztetni ez annyira az államra hatását, mint itt, ahol egy üzleti vállalkozás vezetéséről van szó.

Minden állami egyedáruság, amely a polgároknak a valamely árucikkkel való szabad kereskedelmet megtiltja, erkölcstelen. Ha azonban az állam, mint sok más, már erkölcstelen, akkor

legalább használja ki jogát. De épen ezt nem teszi a mi dohány monopóliumunk. S hogy ez nem történik, azért sajnálatunkra néhány hivatalnok hozzá nem értését kell okolnunk.

Majdnem irigység vesz erőt rajtunk, ha külföldi szaklapokból megtudjuk, hogy más kormányok mennyire ismerik a dohányt, jelentőségét, gyártását és forgalomba hozatalát. Németországban, ahol nincs egyedáruság a kormány a dohány-megadóztatás alkalmával olyan szakértelmet tanusított, amely bámulatot kelt. Mennyire behatolnak minden egyes apró részletbe, mily pontosan ismerik minden egyes árucikk kelendőségét és az ennek megfelelően ráróható adót. Mennyire behatolt ott a hivatalnok az üzlet lényegébe anélkül, hogy valaha e szakmában működött volna, mert ha már egyszer foglalkozik vele, akkor annak tanulmányozását kötelességének tekinti.

Sajnos, a mi viszonyainkról nem állithatunk hasonlót. Nálunk a képviselőházban a dohánygyártmányokról olyan hangon hallottunk már beszélni, amelyből következtetni lehetett, hogy semmit sem értenek a dologhoz. S minthogy a miniszter az ilyen szakkérdésekben adandó felvilágosításokat az illető resszorthivatalnokoktól kéri és készen kapja, körülbelül el lehet már képzelni, hogy milyen viszonyok uralkodnak a mi egyedáruságunk területén.

Ez okból csöppet sem csodálkozunk, hogy Magyarország dohányelárusító-hálózata olyan laza, hogy minden pillanatban elszakadással fenyeget. 60.000 elárusítója van ennek a fontos árucikknek és köztük alig 1000 (egyezer), akiket igazi dohányárusoknak lehet tekinteni, noha már ebbe a számba a nagytrafikosokat is belefoglaltuk. Mert mi azt nevezzük elárusítóknak, aki az árukat el is képes adni. De 60.000 közül 50.000-nek egyáltalán nincs meg az áru, amit el kellene adnia és a többiek, minthogy nem részesülnek kellő díjazásban, az üzletet tetszésük szerint vezetik, a csekély hátralevő rész kivételével, akik jól-rosszul kizárólag az üzletből élnek.

Nem tuloztunk a viszonyok festésében. S ez az, amit elsősorban kritika tárgyává teszünk, ha a dohány gyártmányok forgalmának szaporodásáról van szó. Mit számít 3 millió fogyasztási többlet egy ilyen cikknél, amelyet azonfelül még az állam monopolizál is! Semmit, ahhoz a forgalomhoz arányitva, amit el lehetne érni. A 30 év

alatt, amióta Magyarországon a dohányegyedáruság önálló, a forgalom megháromszorozódott. Más fénytűzési és fogyasztási cikkek huszszoros fogyasztást értek el azóta. Nem ad ez okot a gondolkodásra?

Jön a Messiás!

Sopronyi Dezső, nyugalmazott állami tisztviselő, a VIII. kerületi nagytrafik üzletvezetője, a nagyárusok szövetségének elnöke stb. stb. egy körlevelet bocsátott ki a fővárosi kistrafikosokhoz, amelyben felszólítja őket a Nagyárusok Szövetségébe való belépésre. Ez olyan feltevés, amely — mellesleg szólva — nagyban hasonlít a róka és a holló meséjéhez.

Mert, őszintén szólva, mit jelentsen ez a felszólítás egy olyan üzletághoz, amely merő ellentétben áll és fog állani már természeténél fogva a nagyárusokkal. A kistrafikosok, akiknek a nagyárusokkal heves küzdelmet kell napról napra vívniük, ők, akiknek kénytelen-kelletlen pénzüket a nagytrafikba kell vinniük, csatlakozzanak egy olyan szövetséghez, amelynek élén Sopronyi és Kadelburg urak állanak? Mit várhatnak a kisárusok ennek a két úrnak működésétől? Talán másat egyebet, mint hogy a kisárusok a statiszták szerepét játsszák, akiket harcba visznek majd, ha a nagytrafikosokat valami veszély fenyegeti? Nemde, eltaláltuk! Mert teljesen eltekintve attól, hogy az elnök úr és az ő titkárja a trafikos üzlethez annyit értenek, mint a hajdu a harangöntéshez, mindkettőjüknek a józan ész megmondhatta volna, hogy e pénzügyi közegeknek, valamint maguknak a trafikosoknak is nagyon feltűnő, hogy a nagytrafikosok egyesülete épen azokat szeretné a maga kebelében egyesíteni, akik napról-napra valósággal ostromolják a hatóságokat a nagytrafikosok elleni panaszaiikkal. Meg kell vallanunk, hogy a trafikosok körében a nagytrafikosok szövetségének ezt a körlevelet furfangos behálózásnak tekintik. Mert ha a Nagyárusok Szövetségének sikerült is néhány kisárust tagjai sorába felvennie, nagyon jól tudjuk, mi kényszeríti ezeket a szegény embereket arra, hogy a szövetség kényszerü tagjai legyenek, s hogy ezenfelül jó arcot vágjanak a gonosz játékhoz.

Nem akarunk denunciózni, különben elárulhatnók a titkot, hogy miért kénytelen némely kistrafikos és némely kistrafikosnő a maga mindenkor nagyárusával tartani. Szükség törvényt bont. S a szegénység a függés tulajdonképeni motivuma.

Tehát Sopronyi és Kadelburg urak ne bizakodjanak ebben és ne hirdessék azt sem, hogy ők valamikor tehetnek valamit a trafikosok érdekében vagy tettek volna. Ami a nagy- és kisárusok javáért történt mostanáig, azt egyedül és kizárólag a mi publicisztikai munkásságunk kezdeményezte. A pénzügyminiszterium minden tisztviselője, kezdve a miniszteren, kell hogy ezt róluunk bizonyítsa és csak egy gazember vonhatja

ketségbe ennek valóságát. De a nagytrafikosok szövetsége és annak vezetői? Amit ezek a faktorok eddig tettek, az bankettezésben, a tagsági díjaknak bolond célokra való felhasználásában és néhány örült ember hiúságának kielégítésében merült ki, akik nagy boldogságnak tartják, ha az a szerencse éri őket, hogy nevüket egyszer évenként az újságban nyomtatásban olvashatják. Ebből állott a szövetség tevékenysége a mai napig. S némely tagjait még jogtalanságok ellen sem tudta megvédeni.

Ha azonban a nagyárusok szövetségükkel megvannak elégedve, semmi ellenvetésünk sincs. De az ellen már óvást kell emelnünk, hogy ennek a szövetségnek az elnöke a kistrafikosok Megváltójának szerepét vállalta magára és protestálnunk kell az ellen is, hogy a titkár a szövetséget, mely az ő működése folytán betegségbe esett, a kistrafikosok révén akarja meggyógyítani. Minthogy azonban ez a história sokkal ostobább, mintsem hogy komolyan foglalkozhatnánk vele, mert a Messiás erőlködése csak nevetésre ingerel, nem is bocsátkozunk polémiába és csak annyit jegyzünk meg: Némely ember mestersége nagyon szomorú!

Vegyes hírek.

Pigmeos. Ez a legujabb 16 filléres szivar állítólag az osztrák kereskedelmi miniszter kívánságára készült. Hir szerint a kegyelmes urnak csak keveset szabad dohányoznia, úgy, hogy eddig a Trabuco-szivat kétfelé vágta. Hogy ettől a munkától megkímélje, a pénzügyminiszter a Pigmeos-szivarral meglepte. Ez tényleg egy liliputi-szivar, néhány percre szánva, rövid és vastag. Természetesen ez a szivar megfelelően gyöngé. Azt hisszük, hogy sokkal okosabb egy Trabucora rágyújtani és aztán eldobni, mint Pigmeost szívni.

Reklámok cigarettapapiros számára. Néhány dohányszaklapban most néhány ügyetlen reklám jelent meg az osztrák cigarettapapiros ellen és érdekében. Ha ezek a reklámcikkek meglennének fizetve, akkor napirendre térnénk a dolog fölött; de nekünk az az impressziónk, hogy ezek a lapok gyanútlanul felültek a gyárosoknak. Néhány lap a francia cigaretta-papiros mellett foglalt állást, mások az osztrák papiros mellett. Mi célból? Mi okból? Talán ez a cigarettapapiros valami más, nem pedig vékonyra és könnyűre hengerelt papiros, talán valami különleges alkatrészei vannak, amelyek jó ízét fokozzák? Mintegy három hónappal ezelőtt Schnabel & Comp gyárosok és Abadie képviselője, Löbl a bécsi lapokban ügyesen elkészített reklámcikkeket helyeztek el, amelyek a világnak egy-egy csodagyártmányról adtak hirt. Azóta a szaklapok folytonosan hemzsegnek a papirosról írt szócikkektől, amely pedig akár osztrák, akár francia nem egyéb, mint finom selyempapiros, amelyet kilogrammonként 1 korona helyett mint cigarettapapirt tizszeres áron árulják. Számos cigarettapapirgyárost ismerünk, akik ugyanazt a papirost vágják és ugyanugy állítják ki és

majdnem féláron árusítják anélkül, hogy olyan eredményt érnének el, mint ezek a híres francia és osztrák gyárosok. Ezt teszi épen az ügyes reklám, amint ezt a Modean-féle Club-papír is igazolja, amely egy sikerült plakátnak óriási eredményt köszönhet. Miként azonban látjuk, a reklám terén is szecesszió állott be. A gyárosoknak, akik milliomosok lettek, nincs is már szükségük újsághirdetésekre, sokkal olcsóbban érnek célra a szócikkek révén, amelyeket naiv újságok ingyen publikálnak. Vagy talán tévedünk?

Egyiptomi cigaretták. Arra a kérdésre, hogy az „egyiptomi cigaretta“ megjelölés a cigaretták egy bizonyos fajtát jelenti-e, már régen ezen a helyen azt a feleletet adtuk, hogy „egyiptomi cigaretta“ alatt azokat a papirosszivarkákat, amelyeket Egyiptomban készítenek. Csaknem az összes német-, olasz- és francia-szaklapok más véleményen voltak. Most már a kérdés eldőlt. Mint a „Deutsche Tabak-Zeitung“ jelenti, a berlini bíróság úgy döntött, hogy egyiptomi cigarettáknak csak azok tekinthetők, amelyek Egyiptomban készültek.

A VII. kerületi nagytrafikra állítólag nem-sokára újból pályázatot irnak ki. Mint értesülünk, a pénzügyminisztérium kísérletet akar tenni és ezt a nagytrafikot kistrafik nélkül akarja bérbeadni. Ezt a nagytrafikot eszerint egy mellékutcában helyeznék el, amiáltal a tulajdonos bérmegetakaritást érne el, amely már magában véve annyit tesz ki, mint a jelenlegi provízió. Állítólag néhány Erzsébet-köruti kisárus kérelmére rendelte el a pénzügyminiszter.

A dohány jubileuma. A dohány ez évben ünnepli Európába való bevitelének 350 éves fordulóját. 1558-ban hozta ugyanis a spanyol Conzalvo Hernandez de Oriedo a dohánynövény magját Amerikából hazájába. Kezdetben mint disznóvényt használták, míg Menandro mint gyógynövényt felmagasztalta és nemcsak dohányzásra és tubakolásra, hanem leforrázva italnak is ajánlotta. Németországba 1565-be érkeztek az első dohánypalánták Franciaországból, még pedig Occo Adolf városi orvos útján. Dacára, hogy a teológusok és moralisták szónoklataikban hevesen támadtak a pokoli dohányzás ellen, a dohány diadalutját semmisen tarthatta vissza.

A dohány Indiában. Azok a kísérletek, amelyek a dohánytermesztésnek Indiában leendő meghonosítására irányultak, nem jártak valami biztató eredménnyel. Csak négy vidéken sikerült kedvezőbb eredményt elérni. A balsiker rossz vetésre, helytelen művelésre és ártalmas rovarokra vezetendő vissza. A kísérleteket Havanna- és Virginia-vetésekkel végezték, melyek közül az első alkalmasabbnak látszik.

Az északamerikai dohánytermelőik harca. A „Daily Telegraph“ jelenti New-Yorkból: A dohányháború olyan állapotokat teremtett, amelyek az irországi agrárküzdelmek legveszedelmesebb idejére emlékeztetnek. A feszült helyzet abból származott, hogy a dohányültetők két ellenséges táborra szakadtak, mint-hogy egyrésztük távortartja magát a koalíciótól, amely avégből alakult, hogy az árak esését megakadályozza

és a dohánytröszt diktatúrájának ellentálljon. Az elleneséges felek a küzdelemben minden eszközt felhasznál-
nak, amelylyel az ellenfélnek ártalmára lehetnek. Far-
mokat égetnek fel, a barmokat elhajtják vagy agyon-
ütik, sőt még a dinamit is működik. A támadások
nappal vagy éjjel nagyobb részét lovascsapatok utján
történnek. Az ellenpárt embereit először rábeszéléssel
igyekeznek megnyerni és ha ez nem használ, akkor
terrorisztikus erőszakoskodáshoz nyulnak. Hogy az
Ohio folyómenti dohánytermelők terrorizmusát megtörje,
Ohio állam elhatározta, hogy csapatait mozgósítani
fogja. Kentucky állam parlamentje a kormányzótól
üzenetet kapott, amelyben felhívja, hogy erélyes intéz-
kedéseket tegyen a dohányültetők megfélemlítésére, de a
bírói közegeket is annyira megfélemlítette a garázdál-
kodó elemek terrorizmusa, hogy nem mernek a bűnösök
ellen vádindítványt tenni.

**A Budapesti Közuti Vaspálya-Társaság
mérlege.** A Budapesti Közuti Vaspálya-Társaság ma
tette közzé az 1907. évi üzleti záró-számláját és mér-
legét a következő adatokkal:

Üzleti zárószámla: Bevétel: Személyszállítási be-
vétel a saját vonalain 10,039.198.11 K, a budapesti
villamos városi vasuti átszálló-forgalomból 140.422.58 K,
a budapest—ujpest—rákospalotai vasuti átszálló- és
peáge-forgalomból 129.189.11 K, a budapest-vidéki
vasut hálózatán 107.570.60 K, a Ferenc József föld-
alatti vasuti átszálló forgalomból 9821.60 K, a buda-
pesti h. é. vasuti átszálló forgalomból 26.293.10 K,
összes szállítási bevétel 10,452.495.10 korona, kamat
626.674.09 K, bérházak jövedelme és haszonbérek
469.478.93 K, vegyesek 144.075.94 K, a 70.387 darab
budapesti h. é. vasuti részvény osztaléka 563.096 K, a
16.318 darab B. U. R. vasuti részvény osztaléka 163.130
K, a 9584 darab budapestvidéki vasuti részvény osztalé-
léka 57.504 K, a 17.859 darab Ferenc József földalatti
vasuti részvény osztaléka 107.154 K. Összes bevétel
12,583.608.06 K, hozzá az 1906. évi nyereség-marad-
vány 125.107.50 K, összesen 12,708.715.56 K. —
Kiadás: Üzemi kiadások, központi telepek stb. 6,092.720.87
K, a székesiőváros részesedése 742.399.22 K, peáge-
illeték 1000 K, egészségügyi szolgálat 115.841.03 K,
kötvény-kamat 649.424 K, kölcsön-kamat 202.344 K,
adók és illetékek 519.346.53 K, tőke-törlesztés 599.920
K, a nyugdíj-alap kamatoztatása 22.153.38 K, leirási
tartalékba helyezés 100.000 K. Összes kiadás 9,045.149.03
K, nyereség 3,663.566.53 K. Összesen 12,708.715.56 K.

A folyó hó 29-én tartandó rendes közgyűlésen
javasolni fogja az igazgatóság, hogy osztalék fejében
részvényenkint 26 K, élvezeti jegyenként pedig 16 K
fiztessék ki.

9929/908.

Verseny tárgyalás.

A győri magy. kir. pénzügyigazgatóság részéről
ezennel közhírré tétetik, hogy lemondás folytán üre-
sedésbe jött nezsideri dohánynagyáruda kezelésének
biztosítása végett írásbeli ajánlatok utján a győri
m. kir. pénzügyigazgatóságnál 1908. évi április hó 11-én
d. e. 10 órákor az 1. sz. helyiségben versenytárgyalás
fog tartatni.

A nezsideri dohánynagyáruda, melylyel a dohány
valamint a bélyeg és váltó-úrlapok kicsinybeni eladása
is össze van kötve és amely 93 kisárudát lát el kész-
lettel, a dohánygyártmányokat a pozsonyi dohányáru-
raktárból szerzi be.

A dohánynagyárudának 1907. évi forgalma a) a
saját üzletében kicsinyben eladott brunót és dohány-
gyártmány 7585 kor. 68 fillér, b) a hozzáutalt kisárusok
összforgalma 172852 kor. 62 fillér, c) az eladott limitó
dohány 2259 kor. 92 fillér, összesen: 182,698 kor.
22 fillér, azaz: Egyszáznyolcvankettőezerhatszázkilenc-
vennyolc korona 22 fillért tett ki, mely összeg után a
volt dohánynagyárus 0.5% tőzsdiját élvezett.

A kincstár az árudának bizonyos összegben meg-
határozott jövedelmet nem biztosít s ezen okból a tőz-
dij felemelése iránt esetleg később beérkező kérvények
tekintetbe vétetni nem fognak.

Vállalkozó köteles az eladási jutalék után az ille-
tégi díjjegyzék 87. t. d) pontja alapján a járó fokozatos
illetéket megfizetni.

Köteles továbbá a vállalkozó a fogyasztási viszo-
nyoknak megfelelő 8 napi tartalékkészletet minden idő-
ben érintetlen állapotban tartani.

Ajánlattevők tartoznak bánatpénz fejében a 4005
koronában megállapított állandó dohánykészlet értéké-
nek 10%-át azaz: 400 koronát készpénzben vagy a
tőzsdén jegyzett értékpapirokban az alábbi minta sze-
rint szerkesztendő, 1 koronás bélyeggel ellátandó, lepe-
csételt ajánlathoz csatolni, avagy ezen összeget vala-
mely kincstári pénztárnál letenni és az erről szóló
letéti nyugtát említett ajánlathoz mellékelni.

Olyan ajánlatok, melyek kellően fel nem szerel-
tetnek, vagy más pályázók ajánlatára hivatkoznak, ugy-
szintén elkésve benyújtott vagy utóajánlatok figyelembe
nem vétetnek. Távirati ajánlatok el nem fogadtatnak.

A versenytárgyaláson való részvételből kizáratnak
azok, akik: a) a törvény értelmében terhes szerződés
kötésére nem képesek; b) csempészet vagy másnemű
jövedéki kihágás miatt jogerősen elítéltek vagy a
vád alól bizonyítékok hiánya miatt felmentettek, c)
egyedárusági tárgyak eladásával foglalkoztak s az
üzlettől bünteteskép elmozdítottak.

Ha ezen akadályok bármelyike a nagyáruda
átadása után jutna a hatóság tudomására, ennek jogá-
ban áll az engedélyt azonnal megvonni, illetve a nagy-
árusnak felmondani.

A nagyáruda elnyerésére azon ajánlattevőnek
lehet kilátása, ki megfelelően fekvő és berendezési
üzleti helyiség mellett a százalékokban kifejezendő
legkisebb tőzsdiját igényeli, mindamellett azonban az
ajánlatok közötti szabad választás jogát a kir. kincstár
maganak fenntartja.

Azon versenyzők bánatpénze, kiknek ajánlata el
nem fogadtatik, a tárgyalás befejezése után, az akcep-
tált ajánlattevő bánatpénze pedig a tartalékkészlet
beszerzése után fog visszaadni.

Az írásbeli ajánlatok, melyekhez a pályázók nagy-
korúságát, magyar állampolgárságát és fedhetlen elő-
életét igazoló, valamint vagyoni állapotát feltüntető
hatósági bizonylatok csatolandók, legkésőbb 1908. évi
április hó 11-én d. e. 9 óráig a győri m. kir. pénzügy-
igazgatóság főnöknél, vagy helyettesénél személyesen,
vagy a kir. pénzügyigazgatósághoz címezve posta utján
benyújtandók.

A címlapon kitüntetendő „Ajánlat a nezsideri
m. kir. dohánynagyáruda átvételére”, alant pedig a
bánatpénz mi módon történt biztosításának felismerhe-
tése végett szembeötlőleg irandó: „Terhelve 400 kor-
onáról szóló letéti nyugtával” vagy „400 kor. bánat-
pénzzel”, vagy 400 kor. értékű értékpapírral.

A további kezelési feltételek valamennyi pénzügy-
igazgatóságnál és pénzügyőri biztosságnál betekinthetők.

Győr, 1908. március hó 21-én.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

ORGAN FÜR DAS GESAMMTE TABAKFABRIK U. VERSCHLEISSWESEN, WIE AUCH DER DAZU GEHÖRIGEN FÄCHER

INHALT: Das Ergebnis des Jahres 1907. — Der Messias kommt! — Vermischte Nachrichten.

Das Ergebnis des Jahres 1907.

Eine stattliche Ziffer ist es, die, als Ueberschuss im Vergleiche zu dem Resultate des Jahres 1906 als Ausweis des Finanzministeriums vorliegt. Ungefähr 3 Millionen Kronen beträgt das Plus des Mehrertragnisses demnach zwei Prozent des Konsums überhaupt.

Dieses Resultat ist in erster Reihe der Qualität fast sämtlicher Tabakfabrikate zuzuschreiben. Wir pflegen sonst Derartiges nicht zu behaupten, zumal wir von dem Standpunkte ausgehen, dass der Raucher für sein gutes Geld auch gute Waare beanspruchen kann. Gleichwohl müssen wir der Wahrheit die Ehre geben, wenn wir sagen, dass die gangbarsten Sorten Tabake, Zigarren und Cigaretten auch dem jeweiligen Preise entsprechend gut sind. Und wenn auch manches Fabrikat dieses Lob nicht verdient, so kann man im Grossen und Ganzen über die Tabakprodukte keine Klage führen.

In unseren Anforderungen über den Konsum der Fabrikate, sind wir jedoch keineswegs derart bescheiden, dass wir es als einen Triumph des Tabak-Monopols betrachten, wenn, wie diesmal ein beträchtliches Plus entstanden ist. Denn endlich spricht ja auch die Populationsbewegung und das volkswirtschaftliche Moment dabei bedeutend mit, wie ein Mehrkonsum erreicht wird. Aber andere Ursachen sind es, die das kontinuierliche riesige Anwachsen eines Mehrverbrauches behindern und darüber möchten wir unsere Meinung sagen.

Haben wir der Fabrikation das ihr zukommende Lob angedeihen lassen, so müssen wir dagegen das Administrative des Tabak-Monopoles der schärfsten Kritik unterziehen, die überhaupt denkbar ist. Unter dieser Wirtschaft, wie sie die Geschäftsführung des Tabak-Monopols betreibt, wäre eine Privatunternehmung schon längst zu Grunde gegangen, was bei einem staatlichem

Monopole natürlich nicht möglich ist. Auf keinem Gebiete des Administrationswesens, finden wir Vollkommenheit. Ueberall zeigt sich der bureaukratische Zopf der seinen Schneckengang geht. Ueberall die alles vernichtende Greisler-Politik, die den Heller ersparen will, wenn auch der Gulden dabei verloren geht. Nichts was darauf hindeutet, dass man es mit einem kaufmännischen Gebahren zu thun hat, überall zuerst der Titel und dann erst die Eigenschaft.

Schon die Ernennung, der für diesen Zweck nothwendigen hohen und subalternen Beamten, zeigt, dass man sich dessen kaum bewusst ist, man habe es mit einem Industrie- und Handelsartikel zu thun, der verkauft werden muss. Eine industrielle Aktiengesellschaft, wird sich ganz gewiss Buchhalter, Geschäftsleiter, Prokuristen und Direktoren aus der Reihe jener Leute erwählen, die bereits als Praktikanten dort oder in ähnlicher Stellung gedient haben. Doch was sehen wir hier? Hat irgend Einer das Glück, dass sein Vetter ein Minister ist, so kann er auf dem Gebiete des Tabak-Monopols so rasch emporsteigen, wie ein Luftballon, während Andere, die thatsächlich das Fach gelernt haben und noch lernen, grau werden, bis sie etwas erreichen. Mag dies auch in anderen Ministerien der Fall sein, so übt sich dessen verderbliche Wirkung nirgends so sehr zum Nachtheile des Staates aus, wie hier, wo von einem Geschäftsbetriebe die Rede sein soll.

Jedes staatliche Monopol, das den Bürgern die Freiheit des Handelns mit irgend einer Waare verwehrt, ist unmoralisch. Ist nun aber der Staat, wie so viele Andere nach dieser Richtung hin unmoralisch, so soll er zumindest sein Recht ausnützen. Das geschieht aber bei unserem Tabak-Monopole nicht. Und wenn es nicht geschieht, so müssen wir zu unserem Bedauern die Unfähigkeit so mancher Beamter hiefür verantwortlich machen.

Fast muthet es uns wie Neid an, lesen wir in ausländischen Fachblättern, wie sehr die Regierungen den Tabak, seine Bedeutung, seine Fabrikation und Vertrieb kennen. In Deutschland das kein Monopol hat, tritt die Regierung bei Gelegenheiten der Tabak-Besteuerung mit einer Sachkenntnis auf, die verblüffend ist. Wie sehr wird da in jedes Detailchen eingegangen und wie genau weiss man den geschäftlichen Gang eines jeden Artikels, seine Förderung oder seine mögliche Besteuerung. Wie vermag da der Beamte in das Wesen des Geschäftes einzudringen, ohne dass er je vom Fache gewesen wäre, denn, befasst er sich einmal damit, dann wird ihn das Studium des Gegenstandes zur Pflicht.

Leider vermögen wir von unseren Verhältnissen nicht das Gleiche zu behaupten. Hier hörten wir schon im Abgeordnetenhaus über die Tabakfabrikate und Verkaufsverhältnisse in einer Weise sprechen, die darauf schliessen lässt, dass man von der Sache nichts versteht. Und da ein Minister das Referat welches er abzugeben hat, von seinen Ressort Beamten verlangt und angefertigt erhält, so lässt es sich beiläufig denken, wie unsere Monopol-Verhältnisse beschaffen sind.

Aus dem Grunde wundert es uns auch nicht, wenn Ungarns Tabak-Verschleissernetz ein derart lockeres ist, dass es jede Minute zu reissen droht. 60.000 Verkäufer eines so wichtigen Staatsartikels, wie es der Tabak ist und von diesen kaum 1000 sage Eintausend, die man als richtige Verschleisser ansehen könnte, wobei wir schon die Grosstrafikanten mitgezählt haben. Denn wir heissen denjenigen einen Verschleisser, der die Waaren auch abzusetzen fähig ist. Allein, von den 60.000 haben 50.000 überhaupt die Waare nicht die sie verkaufen sollen und die anderen, weil sie nicht genügend entlohnt sind, führen das Geschäft nach ihrem Belieben, bis auf den kleinen Rest, der schlecht und recht davon lebt.

Wir übertreiben nicht, so liegen die Verhältnisse. Und das ist es, was wir in erster Reihe zum Gegenstand unserer Kritik machen, wenn von einer Vermehrung des Konsums der Tabakfabrikate die Rede ist. Was sind 3 Millionen als Mehrkonsum für einen Artikel wie dieser, den zudem noch der Staat monopolisirt. Gar nichts, im Verhältnisse zu dem Konsum der erreicht werden müsste. In den 30 Jahren, seitdem Ungarn das Tabak-Monopol selbständig führt, hat sich

der Konsum verdreifacht. Andere Luxusartikel, andere Konsumartikel aber erzielten das zwanzig und dreissigfache seither. Sollte das nicht zum Nachdenken geben?

Der Messias kommt!

Herr Desider Sopronyi, pensionirter städtischer Beamter, Geschäftsleiter der Grosstrafik des VIII. Bezirkes, Präsident des Grosstrafikanten-Verbandes etc. etc. hat ein Circular an die hauptstädtischen Kleintrafikanten erlassen, worin er dieselben auffordert dem Grosstrafikanten-Verbande beizutreten. Eine Zumuthung, die nebenbei gesagt viel Aehnlichkeit hat mit der Fabel des Fuchses und der Hühner. Denn, offen gesagt, was soll diese Aufforderung, an eine Berufsclassen, die doch ihrer Natur noch, im krassen Gegensatze zu dem Grosstrafikanten steht und stehen wird. Die Kleintrafikanten, die tagtäglich mit den Grosstrafikanten einen Kampf auszufechten haben, sie, die nothdürftig gezwungen in die Grosstrafik ihr Geld tragen müssen, sie sollen einem Verbande beitreten, wie es derjenige ist, den Herr Sopronyi und Herr Kadelburg leitet? Was könnten die Kleintrafikanten von der Thätigkeit dieser beiden Herren erwarten? Etwa etwas Anderes, als dass die Kleintrafikanten die Statisten machen sollen, welche stets dann ins Feuer gehn sollen, wenn man den Grosstrafikanten an den Kragen geht? Nicht wahr, wir haben es errathen! Denn ganz abgesehen davon, dass der Herr Präsident und sein Sekretär von dem Berufe des Trafikanten so viel verstehen, wie der Hase vom Turnen, hätte den beiden Leuten doch die Vernunft sagen müssen, dass es ja sowohl bei den Finanz-Behörden, als auch bei den Trafikanten selbst sehr auffallen muss, wenn ein Grosstrafikanten-Verein, gerade diejenigen in seinem Schoosse einverleiben möchte, die tagtäglich die Behörden mit Klagen eben gegen diese Partei bestürmen. In den Kreisen der Trafikanten betrachtet man dieses Circular des Grosstrafikanten-Verbandes als eine Bauernfängerei, das müssen wir offen gestehen. Denn wenn es auch den Grosstrafikanten-Verbande gelungen ist, einige Kleintrafikanten in ihrem Verbande als Mitglieder aufzunehmen, so wissen wir recht gut, was diese armen Leute dazu zwingt, unfreiwillige Mitglieder des Verbandes zu werden und noch gute Miene zum bösen Spiele machen zu müssen.

Wir wollen nicht denunciren, sonst könnten wir die Geheimnisse verrathen, warum mancher Kleintrafikant und warum manche Kleintrafikantin zu seinen jeweiligen Grosstrafikanten halten muss. Noth bricht Eisen und Armuth ist das eigentliche Motiv zur Abhängigkeit.

Also darauf dürfen sich Herr Sopronyi und Kadelburg nichts einbilden, auch darauf nicht, dass sie jemals etwas für die Kleintrafikanten thun könnten oder gethan haben. Was zum Wohle der Gross- und Kleintrafikanten

bisher geschehen ist, das hat einzig und allein unsere publizistische Thätigkeit veranlasst. Jeder Beamte im Finanzministerium, vom Minister angefangen muss uns dies Zeugniß ausstellen und nur ein Lump kann es leugnen, dass dies nicht der Fall ist. Aber der Grosstrafikanten-Verband und seine Leiter? Was diese Faktoren bisher gethan haben, das bestand in dem Banketiren, im Verbrauchen der Mitgliedergebühren zu unsinnigen Zwecken und in dem Lobhudeln einiger verrückter Leute, die daran einen Gefallen finden, wenn man ihnen die Wohlthat erweist, dass man sie einmal im Jahre in den Zeitungen gedruckt liest. Das ist die Thätigkeit des Verbandes bis heute, eine Thätigkeit, der es nicht einmal gelang einzelne ihrer Mitglieder vor Unrecht zu schützen.

Wenn aber die Grosstrafikanten mit ihrem Verbands zufrieden sind, wir haben nichts dagegen. Jedoch, protestiren müssten wir dagegen, dass der Präsident dieses Verbandes sich anmast den Messias der Kleintrafikanten zu spielen und protestiren müssten wir dagegen, wenn der Sekretär desselben eben durch die Kleintrafikanten, den Verband den er krank gemacht hat, gesund machen wollte. Da jedoch die Geschichte zu dumm ist, um ernst genommen zu werden, da der angekündigte Messias nur ein Lachen hervorrufen kann, so unterlassen wir es auch, uns über die Angelegenheit polemisch zu äussern und schliessen mit den Worten: **Es ist ein trauriges Handwerk mit welchem sich manche Menschen befassen!**

Vermischte Nachrichten.

Pigmeos. Diese neueste 16 Heller Cigarre soll über Wunsch des österreichischen Handelsministers angefertigt worden sein. Wie es heisst darf Sr. Excellenz nur wenig rauchen und da hatte er bisher die Trabuco-Cigarre in zwei Theile getheilt. Um ihn diese Arbeit zu erparen, hat ihn der Finanzminister mit der Pigmeos-Cigarre überrascht. Dieselbe ist denn auch eine Lilliputaner-Cigarre, berechnet für wenige Minuten, kurz und dick. Natürlich ist die Cigarre auch entsprechend milde. Wir glauben, dass es beinahe besser ist, eine Trabuco-Cigarre anzuzünden und dann wegzuerwerfen, als diese Pigmeos zu rauchen.

Reklame für das Cigarettenpapier. Eine sehr ungeschickte Reklame für und gegen das österreichische Cigarettenpapier, wird gegenwärtig in manchen Tabakfachblättern ausgefochten. Wären diese Reklamartikel bezahlt, wir würden die Sache noch hingehn lassen; allein, es hat den Anschein, als ob diese Blätter ahnungslos den betreffenden Fabrikanten aufsitzen würden. Manche Blätter nehmen Partei für das französische, manche für das österreichische Cigarettenpapier. Wozu? Warum? Ist denn das Cigarettenpapier etwas anderes, als ein je dünner und leichter gewalktes Papier und werden ihn etwa besondere Specien beigegeben, um seinen Geschmack zu erhöhen? Vor ungefähr drei

Monaten hatten die Fabrikanten Schnabel & Comp., wie anderseits der Vertreter des Abadie Herr Löbl, in den Wiener Zeitungen geschickt gemachte Reklamartikel untergebracht, worin von den jeweiligen Wunder Fabrikanten der Welt Kunde gethan wird. Seither spukt es fortwährend in den Fachblättern von Fachartikeln über das Papier, das, ob französisch oder österreichisch nichts anderes ist, als ein feines Seidenpapier, das anstatt pro Kilo um 1 Krone, für das zehnfache als Cigarettenpapier verkauft wird. Wir kennen viele Cigarettenpapier-Fabrikanten, welche ganz dasselbe Papier schneiden und adjustiren und beinahe um die Hälfte verkaufen, ohne das Resultat zu erreichen, welches diese berühmten französischen und österreichischen Fabrikate erzielen. Das macht eben die geschickte Reklame, wie das seiner Zeit bei dem Modean'schen Club-Papier der Fall war, das durch ein gelungenes Plakat einen Riesenerfolg erzielte. Wie es aber den Anschein hat, ist im Reklamewesen ebenfalls eine Secession eingetreten. Die Fabrikanten, welche Millionäre werden, bedürfen nicht einmal mehr der Zeitungs-Inserate, nein, sie haben es billiger und zweckmässiger, durch die Fachartikel, welche naive Zeitungen gratis publiziren. Oder irren wir uns etwa dennoch?

Ägyptische Cigaretten. Die Frage ob die Bezeichnung „Ägyptische Cigaretten“ eine bestimmte Gattung Cigaretten zur Grundlage hat, haben wir schon längst an dieser Stelle dahin beantwortet, dass wir als ägyptische Cigaretten nur jene Papiercigaretten verstehen, welche in Ägypten hergestellt werden. Fast sämtliche andere Fachblätter Deutschlands, Italiens und Frankreichs waren anderer Meinung. Nunmehr ist die Frage entschieden worden. Wie die „Deutsche Tabak-Zeitung“ mittheilt, hat das Gericht in Berlin dahin entschieden, dass ägyptische Cigaretten nur solche sind, die in Ägypten angefertigt wurden.

Die Grosstrafik des VII. Bezirkes, soll demnächst von Neuem ausgeschrieben werden. Wie wir vernehmen, will der Finanzminister den Versuch machen, diese Grosstrafik ohne Kleintrafik zu vergeben. Diese Grosstrafik würde alsdann in einer Nebengasse untergebracht werden, wodurch dem betreffenden Eigenthümer ein Zinersparnis resultiren würde, der an und für sich schon beinahe so hoch wäre, als die Provision dormalen ausmacht. Eine Petition einiger Kleintrafikanten des Erzsébet-körut soll diesen Entschluss des Finanzministers hervorgerufen haben.

Jubiläumsfeier des Tabaks. Der Tabak feiert in diesem Jahre das 350jährige Jubiläum seiner Einführung in Europa. Im Jahre 1558 brachte nämlich der Spanier Couzalvo Hernandez de Oviedo den Samen der Tabakspflanze von Amerika in seine Heimat. Anfangs wurde sie nur als Zierpflanze angebaut, bis sie durch Menardos als Arzneipflanze angepriesen wurde, um als solche geraucht und geschnupft, wohl auch im Absud getrunken zu werden. Nach Deutschland gelangten die ersten Tabakpflanzen 1565 aus Frankreich, und zwar durch Adolf Occo, Stadtphysikus zu Augsburg. Trotz-

dem Theologen und Moralisten sich in ihren Predigten energisch gegen die „höllischen Rauch“ ins Zeug legten, war der Siegeszug des Tabaks dann nicht mehr aufzuhalten.

Tabak in Indien. Die Bemühungen um die Einführung des Tabakbaues in Indien, durch den eine grosse Menge Hände beschäftigt werden könnte, sind nach offiziellen Berichten „nicht überall ermutigend“ ausgefallen. Nur in vier Distrikten haben die Versuche bessere Resultate ergeben. Die Misserfolge sind auf schlechte Saat, auf unrichtige Behandlung seitens der Pflanzter und auf schädliche Insekten zurückzuführen. Die Versuche wurden mit Havana- und Virginia-Saat gemacht, von denen erstere geeigneter zu sein scheint. Die Saat soll nun erst einer genauen Prüfung unterworfen werden, ehe sie an die Pflanzter weitergeben wird.

Der Kampf zwischen den Tabakbauern in Nordamerika. Der „Daily Telegraph“ meldet aus New York: Der Tabakskrieg hat Zustände geschaffen, die an die schlimmsten Zeiten der Agrarkämpfe in Irland erinnern. Die gespannte Situation ist dadurch entstanden, dass die Tabakbauern in zwei feindliche Lager gespalten sind, da sich ein Teil von ihnen der Koalition ferne hält, die zu dem Zwecke geschaffen wurde, die Preise nicht sinken zu lassen und der Dik-

tatur des Tabaktrusts Widerstand zu leisten. Die feindlichen Parteien bedienen sich bei ihren Kämpfen aller Mittel, um den Gegner zu schädigen. Farmen werden niedergebrannt, das Vieh weggetrieben oder getötet, selbst Dynamit tritt in Aktion. Die Ueberfälle werden bei Tag oder Nacht zumeist durch berittene Abteilungen ausgeführt. Man versucht, die widerspenstigen Bauern zuerst durch Ueberredung zu gewinnen und wenn dies nichts nützt, so schreitet man zu terroristischen Gewalttaten. Um den Terrorismus der Tabakbauern am Ohioflusse zu brechen, hat sich der Staat Ohio entschlossen, seine Truppen anzubieten. Das Staatsparlament von Kentucky erhielt vom Gouverneur eine Botschaft, durch die es zu energischem Vorgehen gegen die Tabakbauern aufgefordert wird, aber die richterlichen Behörden sind durch den Terrorismus der widerspenstigen Elemente so eingeschüchtert, dass sie nicht wagen, Strafanträge gegen die Schuldigen zu stellen.

Die Tabakindustrie in den Vereinigten Staaten. In dem Wirtschaftsleben der Vereinigten Staaten nimmt die Tabakindustrie einen bedeutenden Raum ein. Waren doch nach den soeben erschienenen neuesten Ergebnissen des Zensus im Jahre 1905 in dieser Industrie in 16.828 Betrieben 1,430.000 000 M. Kapital investiert. Es wurden 9236 Angestellte und 159.408 Arbeiter beschäftigt.

„BOURBON“

szivarkahüvelyek, az egyedüli hüvelyek, amely dohánynagyárusok és különlegességi raktárak részére ajánlható. A hüvelyüzletekben divatos verseny sajnos következménye, hogy a dohánynagyárusok és a különlegességi raktáraktulajdonosai már nem foglalkozhatnak haszonnal a hüvelyek elárúsításával. Ezen visszás állapotra segitendő ily feltételek mellett, hozza forgalomba az Elster és Topf cég a „Bourbon“ szivarkahüvelyeket, amelyek az ideális versenyt kizárják. A „Bourbon“ hüvelyeket kitünő sikerrel vezette be már is több dohánynagyárusító, u. m. Hirsch Jakab budapesti továbbá az aradi, miskolci, brassói, segesvári, kassai, kolozsvári, szabadkai, prágai, brünni, olműci, linci, innsbrucki stb. különlegességi árudák. Elster és Topf lemergi cég kívánatra szivesen szolgál mintákkal és űrlapokkal, melyekből a dohánynagy- és különlegességi árudák részére biztosított előnyök megtudhatók.

Mindenütt kapható!!

Legjobb a

Kardos

≡ svéd gyújtó. ≡

≡

Legjobb a

Germán

és

Krokodil

rózsaszalon-gyújtó.

Mindenütt kapható!!